

СТАНОВИЩЕ

от

Доцент д-р Тодор Пенчев Шамов дм.

относно

Дисертационен труд на д-р Младен Евтимов Овчаров на тема:

„Лумбална дискова херния: клинични аспекти и корелационни зависимости при оперативно лечение”

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор” по научна специалност
03.01.41. „Неврохирургия”

съгласно заповед № Р-109-3/07.01.2021 г.

Д-р Младен Овчаров е роден през 1968 година. През 1994 завършва медицина в МУ-Плевен, а от 2009 година е магистър по икономика. В периода 1995-1996 година започва работа като ординатор, а впоследствие, след успешно издържан конкурс, е назначен за асистент в клиниката по неврохирургия на МУ-Плевен. Преминал основни курсове по неврохирургия в „Александровска болница”/1996, 1998 и 2000 г./ През 2001 година доктор Овчаров придобива специалност по неврохирургия. Провежда краткосрочни специализации в Милано – 2006г. и Хамбург – 2010г.

В качеството си на асистент към катедрата по неврология и неврохирургия доктор Овчаров извършва активна преподавателска работа и взема активно участие като преподавател в университетските курсове по неврология и неврохирургия. Има над 40 научни съобщения и публикации в областта на неврологията и неврохирургията. Участва активно в издаването на учебник по неврохирургия, предназначен за обучение на студенти (българо- и англоезично обучение) и специализанти. Води лекции и упражнения по неврология и неврохирургия на студенти по медицина; БЕО и АЕО Обучение по програма „Еразъм+” и проект „Студентски практики”.

Д-р Овчаров е изграден като опитен неврохирург, владеещ комплексната диагностика, консервативното и високоспециализирано оперативно лечение на заболявания и травми на централната и периферна нервна система. Притежава комплекс от качества като отлична комуникативност, умения за работа в екип, креативност и способност за вземане на неотложни решения. Справя се отлично в критични ситуации в условията на професионален стрес. Благодарение на гореспоменатите професионални умения и качества се позиционира като водещ неврохирург в Северна България.

Представеният за разглеждане дисертационен труд е написан на 133 стандартни машинописни страници, включващи 69 фигури и 48 таблици. Написан е на разбираем български език, отличава се с добра структурираност и с кохерентност при представянето на различните тези и идеи. Съдържанието включва – въведение, литературен обзор /10 страници/, цел и задачи, материал и методи /14 стр./, резултати /59 стр./, обсъждане /22 стр./, изводи и приноси. Списък на публикациите, свързани с темата на дисертацията – 2 глави в учебник за студенти медици АЕО., 2 публикации в списание /J Biomed Clin RES./ и 1 в републикански научен форум. Библиографията включва 178 заглавия.

Темата, която разглежда дисертационният труд, е актуална и с голяма социална значимост. С напредъка на образните технологии се натрупват познания за естеството на този вид патология, навлизат различни иновативни методи за лечение и възникват много неясни моменти. До този момент проучванията, правени в България, са ограничени и недостатъчни. В този смисъл дисертационният труд дава отговор на много въпроси относно хирургичното лечение на дисковите херни.

В литературния обзор са разгледани етиологията, патогенезата и съвременните методи на лечение на това заболяване. На базата на литературните данни са формулирани изводи, посочващи неясните моменти и въпросите, на които трябва да се даде отговор. Добре са дефинирани обектът и предметът на проучването. Авторът дефинира работна хипотеза, на която трябва да даде отговор на базата на приложените статистически методи за анализ на данните.

В раздела материали и методи в детайли се описват двете основни оперативни техники, които авторът прилага. За анализ на резултатите авторът е подbral метрични скали, посредством които да се отчете ефектът от оперативното лечение. Скалите, които авторът е използвал, са се наложили в световната практика. Това са Визуалната аналогова скала и Модифицираната скала на Macnaab и Oswestry disability index. За анализ на резултатите от образните изследвания и степента на дискова дегенерация авторът използва скалата на Pfirrmann, която е достатъчно илюстративна и показателна. Сравнявайки двете оперативни техники и отчитайки резултатите посредством метрични скали, авторът прилага доста оригинален дизайн на проучването като използва ANOVA анализ. Именно това прави проучването обективно и стойностно.

В раздела резултати са използвани методи от описателната статистика, които са достатъчно илюстративни и дават нагледна представа за постигнатите резултати. Използвани са стълбцови и кръгови диаграми, таблици, даващи ясна представа за постигнатите резултати и за предимствата и недостатъците на приложените оперативни техники. Приложени са значителен брой пред- и следоперативни образни изследвания. Тук е редно да се отбележи, че авторът систематизира резултатите съгласно класификационната схема на Carragee, което предава оригиналност на работата и съпоставимост с достиженията в тази област на познанието.

В раздела дискусия авторът съпоставя собствените резултати с резултатите на други автори, посочени в литературния обзор. Опитва се да изясни причините за

разликите в резултатите от прилаганите оперативни техники. Сравнени са на пръв поглед две елементарни и широко прилагани оперативни техники и в същото време се поставят въпроси, които са повод за размисъл и обект за бъдещи проучвания.

Въпреки доброто представяне на оперативните техники и резултатите, на края на дискусията авторът не посочва насоките за бъдещи проучвания в тази област, които би могъл да доразвие. Това може би е единственият недостатък на дисертационния труд.

В заключение може да се каже, че дисертацията отговаря по структура и съдържание на критериите за присъждане на образователна и научна степен доктор и бих си позволил да препоръчам на членовете на научното жури да дадат своя позитивен вот.

Изготвил: доц. д-р Тодор Шамов дм.

